

Knihovny v čase krize

Petra Řoutilová

Začátkem září, kdy byla za námi první vlna koronavirové pandemie a druhá vlna před námi, jsme se měli možnost sejít osobně s knihovníky ze všech koutů republiky na konferenci CovidCON: Knihovny v čase krize ve velkém sále Ústřední knihovny Městské knihovny v Praze. Vše probíhalo v souladu s epidemiologickými předpisy té doby. Účastníci měli roušky, u vchodu byla možnost dezinfekce rukou a v sále velké rozestupy mezi účastníky.

Konference byla rozdělena do čtyř hlavních tematických bloků. První nesl název **První vlna z první řady**. Jako první vystoupil ředitel Městské knihovny v Praze RNDr. Tomáš Řehák, jenž shrnul situaci, která tady byla na jaře a jak na tuto situaci reagovala Městská knihovna v Praze. Nastínil také vývoj do budoucna. V závěru svého příspěvku apeloval na využití krize jako neopakovatelné příležitosti k rozvoji a posunu vpřed. Po RNDr. Řehákově vystoupil se svým příspěvkem generální ředitel Národní knihovny PhDr. Vít Richter. Také shrnul situaci z jara 2020, ale zaměřil se na otázky knihoven všeobecně. Na co se knihovny v době krize ptaly nejvíce. Byly to otázky na karanténu osob i knih, nemocenskou, OČR, práci z domova, krácení mezd, použití ozonu..., přednášející dále poukázal na kreativitu našich knihoven a peripetie, kterými musely knihovny projít, než se znovu otevřely veřejnosti. Na závěr, po promítnutí míry nákazy covid-19, zhodnotil, že lepší je jít do knihovny než na diskotéku. :-)

Jako třetí v tomto bloku vystoupila PhDr. Klára Rösslerová, Ph.D., která mluvila o zahraničních knihovnách a jejich boji s pandemií. Zhodnotila, že všechny knihovny ve světě se znovu otevřely, ale často jinak, než jak jsme byli zvyklí doposud. Začaly více využívat technologie Grab and Go, což by se dalo přeložit jako vzít a jít.

Druhý blok nesl název **Jeden za všechny** a byl věnován projektům, které vznikly v době uzavření knihoven. Prof. PhDr. Tomáš Kubíček, Ph.D., mluvil o projektu Kup knihu, zachrániš nakladatele či o Akci K, která je zaměřena na kulturu, zprostředkování obsahu fondů a kulturního dědictví či na aktivaci paměti. Jako další vystoupil Mgr. Zdenko Vozár, který mluvil o plném zpřístupnění digitalizace pro studenty VŠ. Další na řadě byl PhDr. Martin Krčál, Dis., který představil rozcestník Proti viru. PhDr. Hana Landová, Ph.D., přiblížila „koronavirový“ boj knihoven VŠ, kdy na své pracoviště často nemohli ani sami knihovníci. Blok byl zakončen výsledky průzkumu, který byl zaměřen na reakce knihoven v době pandemie. Nejprve se dotazník věnoval knihovnám jižní Moravy a poté knihovnám celé ČR. Přednesly ho Mgr. Adéla Dilhofová a Mgr. Eliška Bartošová.

Třetí blok **Knihovny aneb služby všeho druhu** se zaměřil na vše, co knihovny dokázaly vymyslet za stavu uzavření. V tomto bloku bylo jasně vidět, že kreativita knihovníků nezná mezí. J. Jana Jindřichová mluvila o tom, že místo otevření nové pobočky Jezerka v Praze se knihovna otevřela nikoli jako knihovna, ale jako šicí dílna pro šití roušek. Během nouzového stavu zde 60 zaměstnanců stihlo ušít přes 2500 roušek. Jak to bylo během jara 2020 v Poličce, nám sdělila Hana Šandová. Zde se tiskly zakladače na roušky a zapojili se tu do iniciativy Tiskne celé Svitavsko. Lenka Greplová z knihovny v Moravské Třebové nám prozradila, jak si poradit s roznáškou knih až do domu. V Moravské Třebové využili pomoc skautů. J. Blok zakončila Dagmar Kučerová z Městské knihovny Louny a představila opravdu živé virtuálního prostředí knihovny. Prostřednictvím facebooku každý den vysílali pro děti, propagovali kampaň Řekni babičce, řekni dědovi a do virtuálního světa převedli i školu třetího věku.

Posledním blokem tohoto nabitého dne byla panelová diskuze s názvem **Jak se do lesa volá, když se z lesa nic neozývá, nebo ozývá?** Diskuzi moderoval Mgr. Daniel Bechný ze Studijní a vědecké knihovny Plzeňského kraje. Hosty byli Bc. Jan Delong z knihovny Třinec, Mgr. Lenka Hanzlíková z MKP, Mgr. Martina Šmídtová z Moravské zemské knihovny v Brně, Mgr. Lukáš Dlapa z Městské knihovny Blansko a Mgr. Marek Uhlíř z Městské knihovny v Břeclavi. O čem se diskutovalo, si můžete poslechnout na stránkách Sdružení <https://sdruk.cz/covidcon-do-ucha/>

Kromě samotné konference probíhaly i doprovodné akce. Zájemci se mohli během přestávky podívat na makerspace Suterén, kde si uživatelé mohou zkusit vytvořit něco nového. V další přestávce proběhla i prohlídka prostor Ústřední knihovny. Po ukončení konference bylo možné navštívit DOK16 a jak je uvedeno na stránkách knihovny: „DOK16 je tu pro každého, kdo chce poznat radost z práce vlastními rukou.“ A ten, kdo v Praze přespával do druhého dne, měl možnost navštívit i další pobočky Městské knihovny v Praze.

Zkrátka konference CovidCon byla uspořádána se vším všudy a já si z ní odnesla přesvědčení, že knihovny jen tak něco neporazí. Kreativní knihovnice a knihovníci jsou schopni se přizpůsobit všemu.

